

ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL BECERİ ÖĞRETİMİNDE KIBRIS TÜRK MASALLARININ KULLANIMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

 Olga PİLLİ^a

 Ramazan ÇAKIR^b

Özet

Masallar, çocukların dilsel gelişimlerini desteklemekte; sosyal ve kültürel çevreye uyumunu kolaylaştırmakta; bireyin kültür ve eğitim hayatına katkı sağlamaktadır. Ayrıca kendini ifade etme, iletişim kurma, grupla bir işi yürütme, duygulara yönelik becerilerini ve problem çözme gibi sosyal becerilerini geliştirmektedir. Çalışmanın amacı öğretmen adaylarının sosyal beceri öğretiminde Kıbrıs Türk masallarının kullanımına ilişkin görüşlerini ortaya koymak ve öneriler geliştirmektir. Bu çalışma nitel araştırma tekniklerinden fenomenolojik (olgubilimsel) yaklaşımına dayalı olarak tasarlanmıştır. Beş açık uçlu sorudan oluşan görüşme soruları, özellikle öğretmen adaylarının Kıbrıs Türk masallarının sosyal beceri öğretimine ilişkin katkılarına yönelik görüşlerinin alınmasına odaklı olarak hazırlanmıştır. Elde edilen veriler, içerik analizi ve betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Çalışma grubunu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki özel bir üniversitede eğitim gören 15 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Bulgular kısmında yer alan tablolarda ortaya çıkan kod ve temalar frekans değerleri verilen örnek ifadeler ile birlikte sunulmuş ve yorumlanmıştır. Öğretmen adaylarına göre Kıbrıs Türk masallarının geliştirdiği sosyal beceriler; akran ilişkili beceriler, duygulara yönelik beceriler ve akademik beceriler olarak ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Masal, Kıbrıs Türk Masalları, Sosyal Beceri, Öğretmen Adayları

OPINIONS OF PRE-SERVICE TEACHERS ON THE USE OF CYPRUS TALES IN SOCIAL SKILL TEACHING

Abstract

Fairy tales support the linguistic development of children; facilitates its adaptation to the social and cultural environment; contributes to the cultural and educational life of the individual. In addition, it develops social skills such as self-expression, communication, working with a group, emotional skills and problem solving. The aim of the study is to reveal the opinions of prospective teachers on the use of Cyprus Turkish fairy tales in social skills teaching. This study was designed based on the phenomenological approach, one of the qualitative research techniques. The five open-ended interview questions were prepared with the focus of

^a Doç. Dr., GİRME Amerikan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği Bölümü, olgapilli@gau.edu.tr

^b Doç. Dr., GİRME Amerikan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, r.cakir@yahoo.com

Makale Geliş Tarihi: 25.10.2022, Makale Kabul Tarihi: 20.12.2022

getting the opinions of the pre-service teachers on the contribution of the Cyprus Turkish fairy tales to teaching of social skills. The obtained data were analyzed by content analysis. The study group consists of 15 pre-service teachers studying at a private university in the Turkish Republic of North Cyprus. According to pre-service teachers, social skills developed by Cyprus Turkish fairy tales were revealed as peer-related skills, emotional skills and academic skills.

Keywords: Fairy Tale, Cyprus Turkish Fairy Tales, Social Skills, Pre-service teachers.

Giriş

Anadolu'da ve Kıbrıs'ta; çocukları eğlendirmek, eğitmek, hayal dünyalarını geliştirmek, büyüklerle iletişim kurmalarını sağlamak ve uyutmak için anlatılan ve okunan masallar, önemli bir sosyal bağlam ve yaygın bir eğitim aracı olarak işlevini günümüzde de devam ettirmektedir. Masallar, okul öncesi dönemden itibaren çocukların dilsel gelişimlerini desteklemektedir. Çocuk, dinlediği veya okuduğu masallar ile anadiline ilişkin sözcükleri, kavramları, öğrenmekte ve kendini ifade etme, iletişim kurma, problem çözme becerilerini geliştirmekte, eleştirel ve yaratıcı düşünme alışkanlığı kazanabilmektedir.

Masallar, çocukların öğrendikleri soyut bilgileri somutlaştırır ve hayalden gerçeğe doğru yolculuğa çıkarırlar. "Çocuklar masallar yardımıyla, gerçeği hayalleri ile mukayese ederek somutlaştırır. Böylece kendi hayal dünyası ile anlatılan dünyayı birlikte yaşama fırsatı bulur" (Yalçın & Aytaş, 2003, s. 60). Masalların gizli ve açık işlevleri vardır. Çobanoğlu (2000, s. 92)'na göre bu işlevler; eğlendirmek-güldürmek, uyumalarını sağlamak, kavga etmelerini engellemek, sevgi ve değer vermeyi göstermek, söz dinletmek, sözcük dağarcığını zenginleştirmek, adaleti öğretmek, sorunları çözmek, bilgilendirmek, model oluşturmak, hayal dünyasını ve zekâsının geliştirmek, soyut kavramları öğretmek olarak sıralanabilir. Bu işlevlerle birlikte masalların toplumu yönlendirme, sosyal olarak kontrol etme ve iletişim kurma özellikleri de bulunmaktadır. Gökdemir (2008)'e göre masallar toplum hayatını yönlendirmekte, çocukları eğlendirmekte, hayal dünyalarını genişletmekte, sosyal yaşam içerisinde onları kontrol etmekte, tehlikelere karşı korumakta, büyüklerle iletişim ve bağ oluşturmaktadır. Yalçın ve Aytaş (2003)'a göre masallar, çocukların gerçeği hayalleri ile mukayese ederek somutlaştırmalarına yardımcı olur. Çocuklar, masallarla kendi hayal dünyalarında yolculuğa çıkar ve masal dünyası ile gerçek dünyayı birlikte yaşama fırsatı bulurlar. Saraçoğlu (2004)'na göre masal, çoğunlukla insanların ya da olağanüstü varlıkların başından geçen olağandışı olayların anlatıldığı halk edebiyatı ürünüdür. Masallar, Enginün (1987)'e göre, çocuğun hem ahlak hem de sosyal bakımdan eğitimini sağlamakta, güzelliğin ne olduğunu öğrenebilmesini kolaylaştırmaktadır. Kısaca masallar çocuğun zihin dünyasını, kişilik yapısını ve geleceğini şekillendiren önemli bir olgudur.

A. LİTERATÜR TARAMASI

Masallar, bireyin kültür ve eğitim hayatında kullanabileceği sosyal ve kültürel çevreye uyumunu kolaylaştırıcı, değerler ve beceriler bakımından donanımlı hale gelmesini sağlayan en uygun materyaller arasında yer almaktadır. Eğitim bilimciler, masalları geçmişte ve günümüzde bir eğitim aracı olarak kullanmışlardır. Çakır (2022)'a göre masallar toplumu eğiten temel öğelerden biridir. Ders kitaplarında

masal örneklerine yeterince yer verilmeyişi; masalların eğiticilik yönünden yeterince yararlanılmadığının bir göstergesidir. Milli ve evrensel değerlerin masallar yoluyla çocuklara aktarılması, toplumu olumlu yönde etkileyecektir. Nuhoğlu (2005)'na göre eğitimde çoklu zekâ ve yapısalcılıkta etkinlik olarak da faydalanacağımız bir materyaldir. Masallar, Kaya (2000)'ya göre çocuğun kendini tanınmasında, çalışkan, iyi yürekli, adil, yardımsever, sosyal ve kültürel çevreye uyum sağlayan bir birey olarak yetişmesinde önemli birer araçtır. Konedralı vd. (2007)'e göre masallar çocuk edebiyatının en eski ve en sevilen türüdür. Masallar aracılığıyla çocukların sahip olduğu sosyal becerilerin neler olduğu ortaya konulabilir. Aksoy (2021)'a göre masallarla çocukların güçlü ve zayıf yanları belirlenebilir ve ona göre eğitim almaları sağlanabilir. Masallar, çocuğun akıl yürütme, yorumlama ve çözümleme, soyut düşünme iletişim kurma becerilerini geliştirirler. "Masallar, çocukların sosyal beceri kazanmalarında ve sosyalleşme sürecinde 'kendisi' ve 'diğeri' arasında sağlıklı etkileşimde bulunmalarına katkı sağlar" (Şahin, 2011, s. 219). Çocuklar, her masalda olumlu-olumsuz farklı bir kişilikle ya da kahramanla karşılaşır ve böylece farklı insanları tanıma ve onların karakter analizini yapma fırsatını yakalamaktadırlar. Yeniasır ve Gökbulut (2017)'a göre eğitimsel anlamda bakıldığında Kıbrıs Türk halk masallarında çocuklar açısından olumsuz olduğu düşünülen birtakım unsurları şu şekilde sıralanır: Öldürme, şiddet, kıskançlık, açgözlülük, yalan söylemek, ahlâksızlık, dilencilik, sözden dönmek vs. Kıbrıs Türk masal kahramanları genellikle padişah, vezir, oduncu, kurt, at, çiftçi, çoban, Fatmacık, Dildane gibi toplumda bilinen kişiler veya peri kızı, cin, dev, ejderha gibi gerçek dışı ve olağanüstü tiplerdir. Aydın ve Gürler (2012)'e göre aileler değer ve beceri eğitimini aktarırken hikâye ve masallardan yararlanmalı ve çocuğun örnek alabileceği kahraman ve idealler göstermelidir. Karadağ (1999)'a göre masalların, değişik alan ve zamanların kültürel değerlerini taşıması bakımından da ayrıcalıklı bir yeri ve konumu bulunmaktadır.

Kıbrıs Türkleri arasında 1572'den günümüze kadar gelen bir masal geleneği bilinmektedir. Çakır (2020)'a göre Kıbrıs Türk masalları üzerine araştırma yapanların başında; Alptekin ve Sakaoğlu (1985), Gökçeoğlu (2005), Karadağ (1999), Öznur (2002) ve Yorgancıoğlu (1998) gibi halk bilimci ve eğitimciler gelmektedir. Geçmişte Kıbrıs Türklerinin hayatında eğlence ihtiyacını tek başına karşılayan, ailelerin toplandığı sohbet ve masal anlatma bağlamlarına, 1960'lı yıllarda radyo yayınları ve sonrasında TV programları alternatif olmuştur. Yorgancıoğlu (1998)'na göre masallar ve Kıbrıs Türk masalları, geçmişte yaşanmıştır. İnsanların geçmişte yaşadıklarına ve geçmiş yaşamlarına masal denilip geçirilmiştir. Sakaoğlu (2002)'na göre çocuklar bir masalı dinlerken veya okurken kendi kültürüyle ilgili birçok unsuru da öğrenmekte ve benimsemektedir. Anadolu ve Kıbrıs Türk halk masallarında benzerliklerin çok olması ortak tarih ve kökenlere bağlanabilir. Derlenen ve geçmişte yaşanmış Kıbrıs Türk masallarının bir bölümü Anadolu motifleri taşısa da, içlerinde Kıbrıs kültürüne ait motiflerin yer aldığı masallar da bulunmaktadır. Konedralı (1996)'ya göre bunlardan bazıları; "Gara Böcü, Pakla Ağacı, Değirmenlik, Avcının Oğlu, İncircinin Dediği, Zümrüt Halka Guşu, Ağlayan Nar ile Gülen Ayva" gibi masallardır.

Kıbrıs Türkleri, yüzyıllardır adayı Rumlarla birlikte paylaştıkları için Kıbrıs Türk masallarında ve diğer edebi türlerinde benzer epizotlar ve motifler görülmektedir. Birlikte yaşamın bir sonucu olarak Kıbrıs Türk ve Rum masallarında da etkilenme ve ödünçlenme meydana gelmiştir. Kıbrıs Türk masalları üzerine çalışmaları olan ve 141 Kıbrıs Türk masalını derleyen Gökçeoğlu (2005)'na göre, Rumlarla ortak motifler taşıyan Kıbrıs Türk masallarından biri 'Dirimo' (Dirimbo) masalı ve tipidir. Karşılaştırmalı

Kıbrıs Türk ve Rum Masalları isimli kitabında 'Dirimo'(Dirimbo) masalını şu şekilde anlatır. Türkçe masalda padişah olan karakter, Rumca masalda kraldır. Rumca masalda dev insan kılığına girerken Türkçe masalda ise papaz kılığına girmiştir. Masalın hem Türkçesinde hem de Rumcasında üç kardeş ve devin karısına mektup yazdığı bir bölüm vardır. Rumca masalda hayvanları pişirmesi yerine; Türkçe masalda hellim ekmek getirmesini ister. Dirimo Rumca masalda devden altın, yatak örtüsü, at ve yüzük çalar. Türkçe masalda devden çaldıkları ise yorgan, at ve taktır (İslamoğlu, 2007, s.114). Anadolu ile ortak motifler taşıyan Kıbrıs Türk masalına örnek olarak da 'Bit Kadınla Pire Kadın' masalını gösterir. Yeniasır, Gökbulut ve Tekman (2021) ise benzerliklerin yanında ayrışan veya farklılaşan bazı özelliklerin de olduğunu ve yaşanan coğrafyadaki diğer kültürlerin (Rum, İngiliz) etkisiyle bazı farklılaşmalar yaşandığına dikkat çekmektedir. Bu anlamda incelenen masalarda yer alan benzerlikler kadar farklılaşmaların da bir sürece bağlı olduğu ve doğal karşılanması gerektiği söylenebilir. Kıbrıs Türk halk masallarında Rum kültürünün etkisiyle Hristiyanlık unsurları da görülmektedir. Sakaoğlu da çalışmasında benzer bir şekilde Kıbrıs Türk masallarında papaz tipinin Anadolu masallarından farklı olarak yer aldığını belirtmektedir (Sakaoğlu, 1983, s. 165).

Sosyal bir varlık olarak insan, sosyal gelişimine ilk olarak ailede adım atmakta ve sonrasında okulöncesi eğitiminde yaşadığı toplum içerisinde sağlıklı ilişkiler kurabilmektedir. Sağlıklı bir sosyal gelişim gösteren bireyler sosyal beceri yeterliliklerini tamamlamış bireylerdir. Sosyal becerinin alan yazınında çok farklı ve boyutlu tanımlamalar olmasına rağmen kısaca bireyin içerisinde bulunduğu ortama uyumlu davranışlar ve düşünceler sergilemesi şeklinde ifade edebiliriz. Aksoy (2021)'a göre ilgili alanyazın çalışmalarında sosyal becerilerin birçok beceri ile ilişkili olduğu ve birçok durumun gelişimi üzerinde etkili olduğu ortaya konmuştur. Çiftçi ve Sucuoğlu (2012)'na göre sosyal beceri, kişinin yer aldığı topluma ve koşullara uyum sağlayabilme özelliği ve uyum sağlayabilmek için gerçekleştirdiği sorumlulukları ortaya koyarken takındığı tutum ve davranışlar olarak tanımlarken; Elliott ve Gresham (1987) ise sosyal beceriyi, birey ve çevre arasındaki etkileşimi, önemli kişiler arası ilişkiyi başlatma ve sürdürmede kullanılan araçlar olarak tanımlamaktadırlar.

Çocukların aile ve okul eğitimiyle sosyal becerilere sahip olmaları ve toplum içindeki kişilerle sağlıklı ilişkiler kurabilmeleri, onların başarılarına ve hayatlarını anlamlı ve mutlu kılmalarına ciddi şekilde katkı sağlamaktadır. Elliot ve Busse (1991)'ye göre sosyal beceriler, beş grupta sınıflandırılabilen bazı davranışları içermektedir. Bunlar, kurallara uyma ve paylaşma gibi işbirliği davranışları; öneri sürme davranışları; iletişim kurma veya verilen görevi yerine getirme gibi sorumluluk davranışlarını; çatışma durumunda özdenetim davranışlarını ve empati davranışlarını kapsamaktadır. Gülay ve Akman (2009) ise sosyal becerilerin ilişkiye başlama ve devam ettirme becerilerini, grupla bir işi sürdürebilme becerilerini, duygulara yönelik becerileri, saldırgan tutumlarla başa çıkabilmeye yönelik becerileri ve stres durumuyla başa çıkabilme becerilerini kapsadığını belirtmişlerdir. Dereli (2008)'ye göre sosyal becerilerin kazanılmasında; davranışçı kuram, bilişsel gelişim kuramı, sosyal-bilişsel öğrenme kuramı ve bilişsel-davranışsal kuramlar kullanılmaktadır.

Sosyal becerilerin uygulamaya konulmuş haline sosyal davranışlar denir. Bacanlı (1999)'ya göre, sosyal davranışlar gözlenebilen ve gözlenemeyen öğrenilmiş davranışları içermektedir. Örneğin sözel iletişim becerisine ait davranışlar gözlenebilen sosyal davranışlar, kişinin karşılaştığı bir problem

durumuna yönelik geliştirdiği çözüm yolları ise gözlenemeyen sosyal davranışlardır. Masallarda gözlemlenen neden-sonuç ilişkileri ile çocukların çıkarımında bulunma, içeriği yorumlama ya da çözümleme becerilerinin geliştirmektedir. 'Bakla' isimli Kıbrıs Türk masalında kötü komşu masalın sonunda cezalandırılmıştır. Bu masalda neden-sonuç ilişkisi ile kötülük yapmanın ya da kötü insan olmanın insanı olumsuz etkileyebileceği görülmüştür (Gökçeoğlu, 2005, s. 140). Neden-sonuç ilişkileri çocuğun masaldaki olayları sorgulamasına ve kendine göre iyi-kötü çıkarımlarda bulunmasını sağlar. Örneğin, 'Drimbo' masalında üçüncü ve küçük olan çocuk eğitilmiştir. Kardeşlerini kötülükten ve devden aklı ve bilgisi sayesinde kurtarır. Bu masalı okuyan-dinleyen çocuklar, ailede ve okulda aldıkları eğitimle ve akıl yürüterek çok zor durumlardan kurtulabileceklerini düşünmektedir. Böylece, masallar çocuğun zihin-düşünce dünyasını, akıl yürütme, yorumlama ve çözümleme becerilerini geliştirirler. Masallar, çocuğun karakterinin oluşumunda, güçlü-zayıf yanlarının ortaya çıkmasında, soyuttan somuta-hayalden gerçeğe geçmelerinde, sosyal becerilerini geliştirmede ve eğitim hayatlarında önemli bir yere sahiptir.

1. Araştırmanın Önemi

Masallar, okulöncesi dönemden itibaren çocukların dilsel gelişimlerini desteklemektedir (Cihangir, 2013). Çocuk, dinleyeceği ya da okuyacağı masallar aracılığı ile anadiline ilişkin sözcük ve deyimleri öğrenir; kendini ifade etme ve iletişim kurma becerileri gelişir, eleştirel ve yaratıcı düşünebilir. Sosyal becerilerin kazandırılması ve geliştirilmesi birçok değeri barındıran masallar yoluyla yapılabilmektedir. Öğretmen adaylarının, sosyal becerileri öğrencilere aktarmanın çeşitli yollarından biri olan masalları öğrenmeleri ve bu konuda farkındalık kazanmaları önem taşımaktadır. Öğretmen adaylarının sosyal beceri gelişiminde masalların kullanımına yönelik görüşlerini toplamak ve onlara gelecekteki meslek hayatlarında yön vermek, öğretmen eğitimi açısından oldukça önemlidir. Alanyazınında masalların eğitsel boyutu ile ilgili çalışmalar bulunmakta (Yeniasır & Gökbulut, 2017) ancak Kıbrıs Türk masallarının sosyal beceri öğretiminde kullanılması ile ilgili bu çalışmanın alanda büyük bir eksikliği gidereceği düşünülmektedir.

2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının sosyal beceri öğretiminde Kıbrıs Türk masallarının kullanımına ilişkin görüşlerini ortaya koymak ve öneriler geliştirmektir. Aşağıdaki soruları cevaplamak için araştırma yürütülmüştür.

1. Öğretmen adaylarının Kıbrıs Türk masalları hakkında görüşleri nelerdir?
2. Öğretmen adaylarının sosyal beceri ile ilgili görüşleri nelerdir?
3. Öğretmen adaylarının Kıbrıs Türk masallarının sosyal beceri öğretimine olan katkılarına ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Öğretmen adaylarının Kıbrıs Türk masallarının ilköğretim öğrencilerinin sosyal beceri gelişimine olan katkılarına ilişkin görüşleri nelerdir?

B. YÖNTEM

1. Araştırma Modeli ve Çalışma Grubu

Bu çalışmada en yaygın olarak kullanılan nitel araştırma yöntemlerinden biri olan fenomenolojik yaklaşım kullanılmıştır. Fenomenoloji, bir olgunun temel boyutlarını, katılımcıların yaşanmış deneyimlerinin içsel özüne ve yapısına dayalı olarak derinlemesine anlamaya çalışır (Urcia, 2021). Yürütülen çalışmada da öğretmen adaylarının belirli bir olgu ile ilgili anlayışlarını, bakış açıları ve algılarını ortaya çıkarmak, deneyimlerini tanımlamak ve anlamak için fenomenolojik yaklaşım benimsenmiştir (Tekindal & Uğuz Arsu, 2020).

Bu çalışmada kolay ulaşılabilir durum örneklemesine göre veri toplanması planlanmıştır. Araştırmaya zaman ve çaba açısından pratiklik kazandıracığından tanıdık çevre olan ve araştırmacıların da görev aldığı KKTC'deki özel bir üniversitenin Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği (SÖ) ve Türkçe Öğretmenliği (TÖ) üçüncü sınıf öğrencileri çalışma grubunu oluşturmaktadır.

Tablo 1. Öğretmen Adaylarının Cinsiyetleri ve Bölümleri

Katılımcı Rumuzu	Bölüm	Cinsiyet
Nisa Nur	Türkçe Öğretmenliği	Kadın
Veli	Türkçe Öğretmenliği	Erkek
Ayşe	Türkçe Öğretmenliği	Kadın
Mehmet	Türkçe Öğretmenliği	Erkek
Eylem	Türkçe Öğretmenliği	Kadın
Hüseyin	Türkçe Öğretmenliği	Erkek
Baran	Türkçe Öğretmenliği	Erkek
Meryem	Türkçe Öğretmenliği	Kadın
Ozan	Sınıf Öğretmenliği	Erkek
Semih	Sınıf Öğretmenliği	Erkek
Pelin	Sınıf Öğretmenliği	Kadın
Ece	Sınıf Öğretmenliği	Kadın
Cemre	Sınıf Öğretmenliği	Kadın
Aytaç	Sınıf Öğretmenliği	Erkek
Elif	Sınıf Öğretmenliği	Kadın

Tablo 2' de sunulduğu gibi sınıf öğretmenliği bölümünde 2021-22 öğretim yılı bahar döneminde *Sosyal Beceri Öğretimi* dersine katılan yedi ile Türkçe öğretmenliği bölümünden sekiz, toplam 15 öğretmen adayı yarı yapılandırılmış görüşmelerle araştırmacıların sorularını yanıtlamışlar ve masal destekli sosyal beceri öğretimi etkinlik planlama çalışmalarına katılım göstermişlerdir.

2. Veri Toplama Aracı

Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak, fenomenolojik (olgubilimsel) yaklaşıma dayalı olarak tasarlanmıştır. Söz konusu çalışmada veri toplamak amacı ile araştırmacılar tarafından hazırlanan *Sosyal Becerilerin Öğretiminde Masalların Kullanımı Görüşme Formu* kullanılmıştır. Veri toplama aracında beş açık uçlu soru yer almaktadır. Görüşme soruları öğretmen adaylarının Kıbrıs Türk masalları hakkındaki bilgilerine ve özellikle Kıbrıs Türk masallarının sosyal beceri öğretimine-gelişimine olan katkılarına ilişkin görüşlerinin alınmasına odaklı olarak hazırlanmıştır. Görüşme soruları araştırmacılar tarafından araştırmanın amacı göz önünde tutularak hazırlanmış ve sonrasında yapı, kapsam ve dil geçerliği açısından incelenmek üzere Eğitim Bilimleri alanında uzman iki öğretim üyesi ve bir dil uzmanı tarafından incelenmiş ve gerekli düzenlemelerden sonra son şeklini almıştır. Görüşme formunun uygulanmasından önce pilot çalışması sınıf öğretmenliği lisans programında öğrenim gören üç öğretmen adayı ile yapılmıştır. Alınan geri bildirimler görüşme formuna yansıtılmıştır.

3. Uygulama Süreci ve Verilerin Toplanması

Bu çalışma '*Sosyal Beceri Öğretimi*' dersi kapsamında yürütülmüştür. Sosyal beceri öğretimi dersi eğitim fakültelerinde mesleki seçmeli ders listesinde bulunan bir ders olup bölümlerin ihtiyaçlarına ve tercihlerine göre açılmakta ve isteyen öğretmen adayları ise bu dersi alabilmektedir. Araştırmanın tüm katılımcıları da 2021-2022 akademik yılı bahar döneminde *Sosyal Beceri Öğretimi* dersini seçmeli ders olarak almışlardır. Yüz yüze sınıf ortamında yürütülen söz konusu derste öncelikle öğretmen adaylarına sosyal beceri öğretimi ile ilgili kuramsal bilgiler dersin kapsamında belirtilen şekilde araştırmacı ve dersin sorumlusu tarafından aktarılmıştır. İlerleyen haftalarda ise öğretmen adayları ile ön görüşme yapılmıştır. Sosyal beceri öğretimi ile ilgili etkinliklerin hazırlanması ve planlanmasına geçilmeden önce öğretmen adaylarına alanında uzman ve çalışmada diğer araştırmacı olarak bulunan uzman tarafından genelde masallar ve özelde Kıbrıs Türk masalları ile ilgili bir bilgilendirme toplantısı yapılmıştır. Toplantının ardından iki hafta süreyle ders saatlerinde öğretmen adaylarına dersi yürüten araştırmacılar tarafından sosyal becerilerin çocuklara aktarılması ile ilgili etkinlik planlama ve hazırlama hakkında bilgilendirme dersleri yapılmıştır. Sonrasında, öğretmen adaylarından Kıbrıs Türk masallarını kullanarak sosyal beceri öğretiminde kullanılacak etkinlik hazırlamaları ve derste sunmaları istenmiştir. Öğretmen adayları grup çalışması şeklinde, araştırmacılar tarafından Gökçeoğlu'nun Kıbrıs Türk masalları kitabından seçilmiş olan (Dirimo-Dirimbo, Bit Hanım ile Pire Kadın Biddacı, Portakal Ağacı) masallarını kullanarak etkinliklerini ilköğretim öğrencilerine yönelik hazırlamış ve sunum yolu ile diğer öğretmen adayları ile paylaşmışlardır. Bunun yanın sıra, araştırmacılar da öğretmen adaylarının etkinliklerine ilişkin sunum sonrasında geri bildirim de bulunmuşlardır. Dönem sonunda öğretmen

adaylarına yöneltilen ön görüşme soruları yeniden öğretmen adaylarına sorulmuştur. Veriler öğretmen adayları ile 10-15 dakikalık sürelerle yüz yüze görüşülerek toplanmıştır. Veri toplama sürecinden önce Girne Amerikan Üniversitesi Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan gerekli izin alınmıştır.

4. Verilerin Analizi

Çalışmanın amacı doğrultusunda görüşmelerde toplanan verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. Toplanan verilerin okuyucuların anlayabileceği kavramlara ve temalara ulaşabilmek için düzenlemek ve yorumlamak nitel içerik analizinde amaçlanmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2013). İlk olarak sınıf öğretmenliği öğretmen adayları ve Türkçe öğretmenliği öğretmen adayları ile gerçekleşen görüşme ses kayıtları her iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı bilgisayar ortamına aktarılmış ve görüşmelerde yer alan ifadeler okunarak bir kod listesi ve buna bağlı temalar ortaya konmuştur. Elde edilen tüm kod ve temalar birbirleriyle karşılaştırılarak son şekli verilmiş ve öğretmen adaylarının örnek ifadeleri ile desteklenen temalar şeklinde sunulmuştur. Bulgular kısmında yer alan tablolarda ortaya çıkan kod ve temalar frekans değerleri verilen örnek ifadeler ile birlikte sunulmuştur.

Görüşmelerin yazıya dökülmüş belgeler üzerinde yürütülen içerik analizi araştırmacılar tarafından yürütülmüştür. Çalışmanın güvenilirliği için ortaya çıkan kategori ve temalar her bir araştırmacı tarafından ayrı ayrı çalışılmıştır. Daha sonra sonuçlar üzerinden görüş birliği ve görüş ayrılığı konularında da düzenlemeler yapılmıştır. Araştırmacılar bir araya gelerek kodlayıcılar arası güvenilirlik için Miles ve Huberman (1994, s. 64) tarafından formüle edilmiş güvenilirlik hesaplaması çalışılmış ve %87 elde edilmiştir.

B. BULGULAR

1. Görüşme

Kıbrıs Türk masallarının sosyal beceri öğretiminde kullanılması ile ilgili öğretmen adaylarının görüşlerinin alınmasının amaçlandığı bu çalışmada uygulama sonrasında yapılan yarı-yapılandırılmış görüşmeler yoluyla veriler toplanmıştır. Elde edilen veriler üzerinde yapılan analiz sonuçlarında öğretmen adaylarının sosyal beceri öğretiminde Kıbrıs Türk masallarının kullanılması ve hangi sosyal becerilerin geliştirilmesinde nasıl katkı sağlayacağı ile ilgili görüşlerine yer verilmiştir.

Bu çalışmanın ilk probleminde öğretmen adaylarının Kıbrıs Türk masalları ile ilgili görüşlerinin ne olduğu sorgulanmıştır. Öğretmen adayları ile gerçekleştirilen ön görüşmelerde Kıbrıs Türk masalları ile ilgili ön bilgilerinin olmadığı ortaya çıkmıştır. Özellikle sınıf öğretmeni adaylarının bu konuda ön bilgilerinin olmadığı, Türkçe öğretmeni adaylarının ise nispeten Kıbrıs Türk masalları ile ilgili kavram birikimlerinin yeterli olmamakla birlikte, daha fazla olduğu saptanmıştır. Uygulama sonrasında öğrencilere görüşmede yöneltilen "Kıbrıs Türk masalları hakkında neler biliyorsunuz?" sorusunda toplanan görüşlerin analiz sonuçları Tablo 2'de kodlar ve kodlarla ilgili örnek ifadeler şeklinde sunulmuştur.

Tablo 2. Öğretmen Adayların Kıbrıs Türk Masallarına İlişkin Görüşlerinin Kodlar ve Örnek İfadeler

Tema	Kodlar	Alt Kodlara İlişkin Örnek İfadeler	Tekrarlanma Sıklığı		Toplam
			TÖ	SÖ	
Kıbrıs Türk masalları	Geleneksellik	Kültürel ve tarihi unsurlar	3	3	6
	Beceri geliştirme	Düşünme becerilerini geliştirme	2	3	5
	Farklılık	Kullanılan dil-şive-ağız özellikleri	2	2	4

Tablo 2 incelendiğinde öğretmen adaylarının Kıbrıs Türk masalları ile ilgili farkındalıklarının arttığı ve fikir sahibi oldukları ortaya çıkmıştır. Öğretmen adayları ile yapılan görüşmeler sonucunda Kıbrıs Türk masalları teması altında geleneksellik, beceri geliştirme ve farklılık şeklinde kodlar ortaya çıkmıştır. Öğretmen adaylarının çoğunluğu Kıbrıs Türk masallarında kültürel ve tarihi unsurların öne çıktığından bahsetmiştir. Örneğin Veli, görüşmede bunu şu şekilde ifade etmiştir. *“Türkiye’den gelenler için Kıbrıs Türk masalları pek bilinmemektedir. Bu da son derece üzücü ve can sıkıcıdır. Ancak Kıbrıs Türk masallarının da güzel bir târihi ve otantik bir havası vardır. Buranın kültürüne merak duyan ya da bu konuda çalışma yapanlar Kıbrıs Türk masalları hakkında bilgi sahibidir. Bir de tabii ki de burada büyümüş ve hâla yaşamını sürdüren aile bireyleri konuya hâkimdir. Bana kalırsa kesinlikle okunmalıdır”*.

Gelenekselliğin yanı sıra, öğretmen adayları Kıbrıs Türk masallarının beceri geliştirme ile ilgili işlevi olduğunu da ifade etmiştir. Meryem’in beceri geliştirme ile ilgili ifadesi ise: *“Kıbrıs Türk masallarına baktığımızda aslında düşünme becerilerini geliştirmeye yönelik masallardır diyebiliriz. 141 Kıbrıs Türk masalına içerik olarak baktığımızda; hayata bakış açımızı değiştirir, güldürürken düşündürme güçleri vardır diyebiliriz”*. Son olarak Türkçe ve sınıf öğretmeni adayları kullanılan kelime ve ağız sebebi ile Kıbrıs Türk masallarının farklı bir yapısı olduğunu belirtmişlerdir.

Çalışmanın ikinci alt problemi olan öğretmen adaylarına göre sosyal becerinin tanımı nedir sorusuna ilişkin öğretmen adaylarına yöneltilen *“Sosyal beceri ile ilgili ne düşünüyorsunuz, aklınıza ilk gelenler nelerdir?”* görüşme sorusunda elde edilen bulguların analizi sonucunda Tablo 3’te belirtilen kodlar ve ilgili örnek ifadeler ortaya çıkmıştır.

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının Sosyal Becerinin Tanımına İlişkin Kod ve Örnek İfadeler

Tema	Kodlar	Alt Kodlara İlişkin Örnek İfadeler	Tekrarlanma Sıklığı		Toplam	
			TÖ	SÖ		
Sosyal beceri	Duygulara yönelik	Empati kurabilme	1	1	2	
		Mizah yönünü geliştirebilme	2	2	4	
		Kendisine karşı tavır ve tutumları	1	3	4	
		Öfke gibi olumsuz duyguları ifade edebilme	1	2	3	
	Kişiler arası davranışlar	Bir konuşmayı başlatma, sürdürme ve sonlandırma	Etkili iletişim	2	3	5
			Sorunsuz iletişim	2	1	3
			Sağlıklı ilişki	1	2	3
			Hayır diyebilme	1	-	1
			Grupla oyun oynayabilme,	2	3	5
			İyi ve paylaşımcı olabilme	1	2	3
			Yardımlaşma ve dayanışma	1	-	1
	Çevreye yönelik	Toplumsal sorumluluk/ Topluma uyum sağlama	Sosyal ortama uyum/sosyalleşme	1	3	4
			Kişinin çevreye karşı tavrı ve tutumu	2	3	5
			Kültürel değerleri öğrenme ve aktarma	1	3	4
			2	3	5	

Tablo 3'e göre öğretmen adaylarının verdiği cevaplar üzerinde yapılan analiz sonucunda duygulara yönelik, kişiler arası davranışlar ve çevreye yönelik şekilde kodlar ortaya çıkmıştır. Kişiler arası iletişim kodu ile ilgili ortaya çıkan örnek ifadelerden öğretmen adaylarının sosyal beceri ilgili tanımlamalarında özellikle kişilerle nasıl iletişime geçebileceğimiz konusunda sosyal becerilerin neler olduğu ortaya konmuştur. Ayrıca duygularımızın ifade edilmesi konusunda da ortaya çarpıcı örnekler verilmiştir. Örneğin Veli ile yapılan görüşmede sosyal beceri ile ilgili "...çocukların grup halinde oynaması, hayır diyebilmesi, öfke gibi olumsuz duyguları ifade edebilmesi, bir konuşmayı başlatma, sürdürme ve sonlandırma, uzlaşma yapabilme becerilerini sosyal becerilere örnek olarak verebiliriz" şeklinde ifadeler kullanmıştır.

Çevreye yönelik kodu ile ilgili öğretmen adayları sosyal becerilerin yaşanılan toplum ve çevreyle ilgili olduğunu ifade etmiştir. Semih, sosyal becerilerin sosyal çevrede kişilerin yaşadıkları çevredeki davranışlarıyla ilgili olması konusunda şunları söylemiştir: *“Sosyal beceriler kişilerin aslında çevreye ve kendilerine karşı tavır ve tutumlarıdır diyebiliriz. Kişi ne zaman, nerede ne yapacağını ve duygularının farkında olur. Genel olarak tutum ve davranışlar olarak tanımlayabiliriz.”* Ayrıca Eylem bunu destekler bir şekilde sosyal beceri ile ilgili şu ifadeyi vermiştir: *“Bireyin topluma ayak uydurabilmesi ve gelişim, gösterebilmesi amacıyla sergilediği davranışlardır.”*

Çalışmanın üçüncü alt problemi, *“Öğretmen adaylarının Kıbrıs Türk masallarının sosyal beceri öğretimine olan katkılarına ilişkin görüşleri nelerdir?”* şeklinde belirlenmiştir. Beş haftalık uygulama sonucunda öğretmen adaylarına üçüncü alt problem ile ilgili yöneltilen *“Öğrencilerin sosyal becerilerinin gelişimi bakımından, Kıbrıs Türk masallarının sosyal beceri öğretiminde kullanılmasına ilişkin görüşleriniz nelerdir?”* sorusunda ortaya çıkan bulgular Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Kıbrıs Türk Masallarının Sosyal Beceri Öğretiminde Kullanılmasına İlişkin Kodlar ve Örnek İfadeler

Tema	Kodlar	Alt Kodlara İlişkin Örnek İfadeler	Tekrarlanma Sıklığı		Toplam
			TÖ	SÖ	
Sosyal beceri öğretiminde Kıbrıs Türk masalları	Drama ve oyun	Masal kahramanını örnek alma ve onun gibi davranışlar sergileme	2	-	2
		Masallar aracılığıyla yapılan etkinlikler	1	1	2
	Hayal ve düşünce dünyasını geliştirme	2	2	4	
	Mizahi yönünü geliştirmek ve eğitmek	2	-	2	
	Örnek olay	Kültürel-ahlaki değerleri öğretme ve dil aktarma	1	3	4
		Zıtlıkları fark edebilme-ayırt edebilme (iyi-kötü gibi)	2	2	4
Yetersiz	Modern ve sanal masal öğretimi	-	2	2	

Tablo 4’e göre öğretmen adaylarının verdiği cevaplar üzerinde yapılan analiz sonucunda drama ve oyun, örnek olay ve yetersiz şeklinde kodlar ortaya çıkmıştır. Drama ve oyun kodu ile ortaya çıkan örnek ifadelerde öğretmen adayları Kıbrıs Türk masallarının barındırdığı kahramanların canlandırılması çocukların sosyal beceri öğrenmelerine yardımcı olabileceğini ifade etmişlerdir. Örneğin Ece bunu şu şekilde açıklamıştır: *“Öğrenciler Kıbrıs Türk masallarını okuyarak kendilerine bir masal kahramanı seçebilir ve onun gibi davranışlar sergileyebilir. Örneğin, Dirimbo masalında Dirimbo’nun zeki davranışlarını ve söylemlerini*

örnek alabilir ve davranışlarını olumlu yönde geliştirebilir.” Öğretmen adayları ayrıca Kıbrıs Türk masallarının örnek olay olarak kullanılması yolu ile sosyal becerinin yanı sıra başka değerlerin de öğrencilere kazandırılabilirliğini söylemişlerdir. Bu konuda sınıf öğretmen adayı Elif “Masallar sosyal beceri ve hayal gücüne hitap eden ve çok önemli yere sahip bir alandır tabii ki kendi masallarını kullanmak her ülke için kültürel değer ve maneviyat açısından öğrencilere katkı sağlar ve aynı zamanda sosyal beceri davranışlarını geliştirebilir” diyerek Kıbrıs Türk masallarının sosyal beceri öğretimine katkısını dile getirmiştir.

Sınıf öğretmeni adaylarından bir katılımcı, görüşmelerde farklı bir görüş dile getirip genelde masalların özelde ise Kıbrıs Türk masallarının sosyal beceri öğretiminde günümüz çocuklarının dünyasından farklı olduğu gerekçesi ile yeterli olmayacağını ortaya koymuştur. Öğretmen adayı Cemre bu konuda “...masalların güncellenerek yeni dünya çocuklarına yönelik olması gerekir, çünkü her şey gibi çocuklar ve onların beklentileri değişti. İlgisini çekmeyecek ve onlara uymayan başka bir dünya sunan masallar bu anlamda sosyal beceri için etkili olamayacaktır” diyerek Kıbrıs Türk masallarının sosyal beceri öğretiminde yetersiz olduğunu belirtmiştir.

Çalışmanın dördüncü alt problemi, “Öğretmen adaylarının Kıbrıs Türk masallarının ilkökul öğrencilerinin sosyal beceri gelişimine olan katkılarına ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir. Araştırma sorusuna cevap aramak için öğretmen adayları ile yürütülen görüşmede “Kıbrıs Türk masallarının ilkökul öğrencilerinin sosyal beceri gelişimine olan katkıları sizce nedir?” sorusu yöneltilmiş ve toplanan veriler üzerinde yürütülen analiz sonucunda Tablo 5’teki bulgular elde edilmiştir.

Tablo 5. Kıbrıs Türk Masallarının Geliştirdiği Sosyal Becerilere İlişkin Kodlar ve Örnek İfadeler

Tema	Kodlar	Kodlara İlişkin Örnek İfadeler	Tekrarlanma Sıklığı		Toplam
			TÖ	SÖ	
Kıbrıs Türk masallarının geliştirdiği sosyal beceriler	Akran	Yardımlaşma ve dayanışma	2	2	4
	İlişkili	Paylaşma	1	2	3
	Beceriler	İş birliği yapma	-	2	3
		Grupla çalışma	2	1	3
		İlişkiyi-konuşmayı başlatma ve sürdürme	1	2	3
		Duygulara	Duygu öğrenimi	-	1
	Yönelik	Empati kurma	1	1	2
	Beceriler	Utanma ve sıkılma duygularından uzaklaşma	1	1	2
		Kendi duygularını ifade etme	1	1	2
		Akademik	Dinleme-okuma	1	2
Beceriler	Problem çözme	1	1	2	
	Karar verme	-	1	1	
	Hayal ve düşünce dünyasını geliştirme	1	3	4	

Tablo 5'e göre öğretmen adaylarının verdiği cevaplar üzerinde yapılan analiz sonucunda akran ilişkili beceriler, duygulara yönelik beceriler ve akademik beceriler şeklinde kodlar ortaya çıkmıştır. Özellikle akran ilişkili beceriler kodu öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğunun ortak görüşünü kapsamaktadır. Yardımlaşma ve dayanışma becerilerine ise hem Türkçe öğretmen adayları hem de sınıf öğretmeni adayları tarafından değinilmiştir. Örneğin Baran ile yapılan görüşmede, Kıbrıs Türk masallarının ilkökul öğrencilerinde geliştirme potansiyeli olarak belirttiği sosyal beceriler ile ilgili "...ilkokul öğrencilerine baktığımızda gelişime açık bir yaş grubudur. Yardımlaşma ve dayanışma becerilerini geliştirir, paylaşma becerisini, iş birliği yapma becerisini gelişimine katkı koymasını beklenir." ifadelerini söylemiştir. Bir başka öğretmen adayı olan Ozan, bunu destekleyecek ifadelerle yer vermiştir: "Kıbrıs Türk masalları çocukların birçok farklı sosyal becerisinin gelişmesini sağlar. Örneğin yaptığımız etkinlikte masal aracılığıyla, grupta çalışma becerileri, ilişkileri başlatma ve sürdürme becerilerini kazandırabiliriz." Yine bir diğer öğretmen adayı Aytaç ise, "...ilkokul öğrencilerinin Kıbrıs Türk masallarıyla kendi aralarında sohbet-diyalog kurma, birbirlerine kendilerini ifade etme, grup şeklinde hareket etme, grupta uyum sağlama, karar verme, kendilerini ifade edebilme, utanma, sıkılma duygularını atma gibi birçok sosyal beceriyi geliştirir" ifadeleriyle Kıbrıs Türk masallarının geliştirdiği sosyal beceriler ile ilgili görüşlerini dile getirmiştir. Duygulara yönelik beceriler koduna örnek olarak Nisa Nur görüşme sırasında "...Dirimbo masalında duygu öğrenimi yapabilir. Empati yapmayı öğrenir" şeklinde ifadelerle yer vermiştir.

2. Etkinlik Raporları İçerik Analizi

Öğretmen adaylarının planlamış olduğu etkinliklere içerik analizi uygulanmış ve Tablo 6'da yer alan sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 6. Sosyal Beceri Öğretiminde Kıbrıs Türk Masallarının Kullanılmasına İlişkin Örnek Öğrenci Etkinliğine İlişkin Kodlar ve Örnek İfadeler.

Görüşler	Kullanılan Yöntem	Sosyal Beceri Alanları	Tekrarlanma Sıklığı		Toplam
			TÖ	SÖ	
Kıbrıs Türk masalı ile etkinlik	Masal kartları	Duygulara yönelik	2	-	2
		Grupla bir işi yürütme	-	1	1
		İlişkiyi başlatma ve yürütme	-	1	1
	Orta oyunu	Duygulara yönelik	-	-	-
		Grupla bir işi yürütme	-	2	2
		İlişkiyi başlatma ve yürütme	-	1	1

Türkçe öğretmeni adaylarının hazırlamış olduğu tüm etkinlik örneklerinde masal kartları kullanılarak Kıbrıs Türk masalları aracılığı ile sosyal becerilerin öğrencilere kazandırılması

planlanmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarından bir grup ise masal kartlarını kullanarak Kıbrıs Türk masallarının sosyal beceri öğretiminde kullanılması ile ilgili bir etkinlik tasarlamış diğer öğretmen adayları ise orta oyununu kullanmayı tercih etmişlerdir. Öğretmen adayları daha çok orta oyunu ile *grupla bir işi yürütme* becerisini Kıbrıs Türk masallarını kullanarak öğretmeyi uygun görmüşlerdir. Özellikle sınıf öğretmeni adayları hem masal kartlarını hem de orta oyununu tercih etmişlerdir. Diğer bir taraftan masal kartları yardımı ile Kıbrıs Türk masallarını kullanarak *duygulara yönelik* becerilerin geliştirilmesi ile etkinlik düzenlemeyi daha çok Türkçe öğretmeni adayları kullanmıştır. Örneğin, sosyal beceri öğretiminde Kıbrıs Türk masalı olan Dirimbo'da duygulara yönelik becerilerin geliştirilmesi ve kazandırılması etkinliğinde öncelikle masalın anlatılması daha sonra masalda geçen olayların maddeler halinde sıralanması planlanmıştır ve Tablo 7'de verilen etkinlik ortaya çıkmıştır.

Tablo 7. Dirimbo Masalının Sosyal Beceri Öğretiminde Kullanılmasına İlişkin Etkinlik Adımları ve Emojilerin Yerleştirilmesi

Büyük kardeşler Dirimbo'yu kıskanırlarmış. Onu dev yem etmek istemişler.	Örnek: Kıskanmak ifadesi yerine kıskanmak-kıskançlık emojisinin seçilmesi
Devin Dirimbo'yu kızarmış bir kuzu gibi yemeyi hayal ederken, Dirimbo'nun kapının eşiğinde oturduğunu görmüş!	Şaşkınlık ifadesi yerine şaşkınlık emojisinin seçilmesi
Devin onları gözetlerken Dirimbo'nun tüm gece uyumaması.	Fedakârlık ifadesi yerine fedakârlık emojisinin seçilmesi
Kardeşlerin çiftlikte çalışması, Dirimbo'nun okula gitmesi derslerine önem vermesi.	Çalışkanlık ifadesi yerine çalışkanlık emojisinin seçilmesi
Dirimbo'nun devin kırağını ve yorganını çiftlik ağası istediği için ona getirmesi.	Cesaret ifadesi yerine cesaret emojisinin seçilmesi
Ahtım ahdır Dirimbo. Yorganı çeken eğer sensen ölümlerden ölüm beğen demiş.	Kızgınlık ifadesi yerine kızgınlık emojisinin seçilmesi
Büyük kardeşler yaptıklarına pişman olmuşlar. Dirimboya sarılmışlar. Sevmişler, sevilmişler.	Sevgi ifadesi yerine sevgi emojisinin seçilmesi
Yukarıdaki örnekte olduğu gibi aşağıda tablo halinde verilen emojilerin öğrenciler tarafından boşluklara konulması istenir.	
      	

| 2132 | Etkinliğin ikinci aşamasında, öğrencilerin kendilerini masal kahramanları yerine koyarak empati yapmaları ve verecekleri tepkileri yedi farklı duygu ile belirlemeleri ve cümlelerin karşısına bu duyguyu ifade eden emojiyi koymaları istenmiştir. Üçüncü aşamada ise emojilerle duyguları doğru-yanlış eşleştirmelerine göre değerlendirme yapılmıştır. Bu etkinliğin amacı bir sosyal beceri alanı olan *duygulara yönelik beceriler* yansımaları görmektir. Bu etkinlik ile öğrenciler duygularını ifade etmeyi ve

karşılaştıkları durumlarda ne gibi tepkileri vereceklerini ölçmek ve başkalarının duygularını anlama ve anlamlandırma becerisi kazandırmaktır.

Tartışma ve Öneriler

Bu çalışmada Türkçe ve sınıf öğretmeni adaylarının Kıbrıs Türk masallarına ilişkin yaklaşımlarını ve sosyal beceri öğretiminde Kıbrıs Türk masallarının kullanımına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında; çalışma başında geliştirilmiş olan dört araştırma problemine göre hazırlanmış görüşme sorularında öğretmen adaylarının sosyal beceri öğretiminde Kıbrıs Türk masallarının kullanılmasının nasıl bir katkı sağlayacağı sorulmuştur. Araştırma bulgularına göre öğretmen adayları Kıbrıs Türk masalının tanımına ilişkin farklı görüşler belirtmişlerdir. Türkçe öğretmeni adaylarının Kıbrıs Türk masalları konusunda çokça fikir sahip olmasalar bile masallar ile ilgili bilgi birikimlerinin fazla olması onların konuya daha hâkim olduklarını ortaya koymuştur. Sınıf öğretmeni adayları ise Kıbrıs Türk masalları ile ilgili fikir sahibi olmadıklarını ön görüşmelerde belirtmişlerdir. Bilgilendirme toplantıları sonrasında yapılan son görüşmelerde ise masal konusundaki bilgi ve farkındalıklarının artmış olduğu görülmüştür. Sınıf öğretmeni adayları ve Türkçe öğretmeni adaylarının çoğunluğu 'Dirimbo, Bit Hanım ile Pire Kadın, Biddacık, Portakal Ağacı' gibi Kıbrıs Türk masallarının kültürel ve târihi unsurları çokça barındırdığı için geleneksel bir yapıya sahip oldukları konusunda birleşmişlerdir. Kullanılan dil ve ağız farklılığı da dikkat çekici boyutta vurgulanmıştır. Ancak sınıf öğretmeni adaylarının Kıbrıs Türk masallarının daha çok düşünme becerilerini geliştirdiği konusunda görüş bildirmişlerdir. Bunun nedeni olarak öğretmen adaylarının kendi öznel dünyalarında masalları algılama biçimi, farklı kaynaklardan masal dinlemeleri, sosyal çevreleri, lisans eğitiminde çocuk edebiyatı, halk edebiyatı gibi aldığı derslerin ve okuduğu kaynakların etkisi gösterilebilir.

Alanyazınında Kıbrıs Türk masalların eğitsel boyutu ile ilgili çalışmalar (Yeniasır, & Gökbulut, 2017; Çakır, 2022) bulunmakta ancak Kıbrıs Türk masallarının sosyal beceri öğretiminde kullanılması ile ilgili bir çalışmanın yer almadığı ve bu çalışmanın bu eksikliği gidereceği düşünülmektedir. Çalışmadan elde edilen sonuçlar alanyazındaki çalışmalarla paralellik göstererek sınıf öğretmeni adaylarının masallarla ilgili Türkçe öğretmeni adaylarına göre yeterli bilgilerinin olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır (Batur & Alkan, 2020). Bu konu özellikle Kıbrıs Türk masallarında daha da gün yüzüne çıkmaktadır. Öğretmen adaylarının Kıbrıs Türk masallarının beceri geliştirdiği konusundaki ortak görüşleri bu konuda yapılan çalışmaları destekler niteliktedir (Temizyürek & Vargelen, 2016). Elde edilen bu sonuçlar Çevik ve Müldür (2019)'ün çalışmaları ile paralellik göstermektedir. Çalışmalarında Çevik ve Müldür (2019) okul öncesi öğretmeni adaylarının masalların çocukların dil ve bilişsel gelişimlerine büyük katkı koyduğu konusunda görüş bildirdiğini savunmuştur. Çok benzer bir çalışmada Batur ve Alkan (2020) öğretmen adaylarının masalların dil öğrenmeye dair önemi hakkında fikirleri olmasına karşın bilgilerinin zayıf olduğunu ortaya koymuştur.

Öğretmen adayları sosyal becerinin tanımına ilişkin çoğunluklu olarak sosyal becerilerin çevreye yönelik davranışlar ve beceriler olduğu görüşünü bildirmişlerdir. Özellikle, sosyal becerilerin toplumsal sorumluluk veya topluma uyum sağlama olarak tanımlanması çoğu öğretmen adayı tarafından

belirtilmiştir. Bunun aksi olarak öğretmen adayları sosyal becerinin en az duygulara yönelik olduğu görüşünü benimsemektedirler. Öğretmen adayları tarafından kişilerarası ilişkilerde ise en fazla *konuşmayı başlatma ve sürdürme* ve *hayır diyebilme*yi sosyal beceri olarak görmektedir. Çalışma öncesinde Türkçe ve sınıf öğretmeni adaylarının sosyal beceri ile ilgili tanımlamalarında daha kısıtlı tanımlamalar gözlemlenmiştir. Bu durum çalışma sonrasında çok daha geniş bir yelpazede ortaya çıkmasına rağmen birçok sosyal beceriye öğretmen adayları tarafından hiç değinilmemiştir. Bu sonuçlar bize öğretmen adaylarının sosyal beceri ile ilgili temel bilgi, kavram ve uygulamalar ile ilgili kazanımlarının orta düzeyde olduğunu göstermektedir. Elde edilen sonuçlar literatürdeki sonuçlar ile örtüşmektedir (Ahmetoğlu & Acar, 2016; Bozgun & Pekdoğan, 2018; Kılıç, 2019). Örneğin Kılıç (2019), yaptığı çalışmada sınıf öğretmenleri ve sınıf öğretmeni adaylarının sosyal beceri öğretimiyle ilgili temel kavram ve öğretim yöntem ve tekniklerine ilişkin bilgi düzeylerinin orta düzeyde olduğu sonucuna varmışlardır.

Sınıf öğretmeni ve Türkçe öğretmeni adaylarının Kıbrıs Türk masallarının sosyal beceri öğretiminde kullanılmasına ilişkin görüşlerinde en çok ortaya çıkan sonuç *Drama ve Oyun* kodu ile birleştirilmiştir. Öğretmen adayları, masalların çocuğun hayal ve düşünce dünyasını geliştirmede katkısı olduğu konusunda görüş bildirmişlerdir. Elde edilen bu netice Akfırat (2006)'ın kaleme aldığı çalışmada ortaya çıkan yaratıcı dramının sosyal beceri eğitiminde etkili bir yöntem olduğu sonucunu destekler niteliktedir. İyican (2009), tamamlamış olduğu tez çalışmasında Kıbrıs Türk masallarının çocukların hayal dünyalarını zenginleştirdiğini ifade etmiştir. Yapılan birçok çalışmada bu konuda ulaşılan sonuçlar bunu destekler niteliktedir (Arıcı & Bayındır, 2015; Çevik & Müldür, 2019; Pekdoğan, 2016). Bunun yanı sıra öğretmen adayları çoğunlukla masallar ile sosyal beceri öğretiminde örnek olay yöntemi ile zıtlıkları, iyi-kötü ve güzel-çirkin kavramlarının öğretilmesinde yardımcı olduğu konusunda hemfikirdirler. Konedralı vd. (2007)'in çocukların masallarla etkileşime girmesi halinde kıyas yapma, farklılıkları görme ve benzerliklerle ayrılıkları ayırt etme gibi becerileri geliştirdiğine dair tespiti bu sonuçları desteklemektedir. Bunlardan farklı olarak sınıf öğretmeni adaylarından bir katılımcı kullanılan masalların yetersiz kaldığını, onların yerine modern ve sanal masalları kullanarak sosyal beceri öğretiminde daha etkili sonuçlar ortaya çıkacağı görüşünü ortaya koymuştur. Temizyürek ve Vargelen (2016) yürütmüş oldukları çalışmada Türkçe öğretmeni adayları da masalların günümüzdeki olaylarla bağdaştırılması gerektiğini vurgulamıştır. Böylece günümüzde ihtiyaç duyulan sosyal becerilerin öğrencilere kazandırılması daha anlamlı öğrenmelerle mümkün olabilir. Öğretmen adaylarının belirttikleri görüşler ile literatürde masalın çocukların sosyal beceri öğrenmelerine gösterdiği etkiler paralellik göstermektedir (Aksoy, 2020, 2021; Cihangir, 2013; Wening vd., 2022).

Öğretmen adayları ile yapılan görüşmeler sonucunda ortaya çıkan dördüncü tema olan Kıbrıs Türk masallarının geliştirdiği sosyal beceriler *akran ilişkili beceriler*, *duygulara yönelik beceriler* ve *akademik beceriler* diye üç farklı kod altında toplanmıştır (Akkök, 1999; Calderella & Merrell, 1997). Türkçe öğretmeni ve sınıf öğretmeni adayları Kıbrıs Türk masallarının daha çok akran ilişkili becerileri sergilemede yardımcı olacağına yönelik görüşler ortaya koymuşlardır. Bu kod altında en çok belirtilen görüş ise yardımlaşma ve dayanışma becerilerinin geliştirilmesidir. Öğretmen adaylarının görüşleri ile bu konuda daha önce yapılan araştırmalarda elde edilen sonuçlar benzerlik göstermektedir (Afzalkhani, 2022; Hasanzadeh Vayaie & Navaie, 2020; Ilıcak & Bal, 2019; Şahin, 2011). Örneğin Şahin (2011) okul öncesi öğretmenleriyle yürüttüğü çalışmada masalların en fazla çocukların sosyalleşme sürecinde

“kendi” ve “diğeri” arasında sağlıklı etkileşimde bulunmalarına önemli katkılar sağladığı sonucuna ulaşmıştır. Bunun dışında sınıf öğretmeni adayları Kıbrıs Türk masallarının diğer masallar gibi okuyucunun hayal ve düşünce dünyasını geliştirdiğini belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının bu görüşleri Marzuki (2020) tarafından yürütülen yarı deneysel çalışmanın bulgularını destekler niteliktedir. Marzuki gerçekleştirilen masal etkinlikleri nedeniyle öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerinde bir artış olduğunu ve bu masal etkinliklerine öğrencilerden olumlu tepkiler geldiğini belirtmiştir.

Öğretmen adaylarının Kıbrıs Türk masallarını kullanarak oluşturdukları etkinlik örneklerinden elde edilen bulgular temel olarak iki yöntem ile ilişkilendirilmiştir: Masal kartları ve orta oyunu. Bu yöntemlerle öğretmen adayları sosyal beceri alanlarından a) *duygulara yönelik becerileri* b) *grupla bir işi yürütme becerileri* ve c) *ilişkiyi başlatma ve yürütme becerileri* geliştirmeyi amaçlayan etkinlik düzenlemeyi tercih etmişlerdir. Özellikle Türkçe öğretmeni adayları masal kartlarını kullanarak *duygulara yönelik becerilerin* geliştirilmesi için Kıbrıs Türk masallarından Dirimbo masalını seçerek etkinlik düzenlemiş olmaları kendi alanlarındaki bilgi birikimlerini kullandıklarının bir göstergesi olduğu düşünülebilir. Bir Kıbrıs Türk masalı olan Dirimbo’da çocuk; eğitimi, akıllı ve bilgisi sayesinde; kardeşlerini kötülüklerden ve dev tarafından yenilmekten kurtarır. Böylece, Dirimbo masalı çocukların akıl yürütme, yorumlama ve çözümlenme becerilerini geliştirir. Sosyal beceriler, çeşitli etkileşimlerde, bireyin hem kendisinin hem de diğer bireylerin duygu, düşünce ve davranışlarını anlama ve o anlayışa uygun davranışlar gösterebilme olarak tanımlanmaktadır (Çubukçu & Gültekin, 2006, s.159). Dirimbo masalındaki olaylar akışındaki duyguları ifade etmek için emoji kartlarından yararlanarak etkinlik oluşturup hem masal akışını hem de sosyal beceri olarak olaylar ile duyguların eşleştirilmesi amaçlanmıştır. Bunun yanı sıra sınıf öğretmeni adayları bir drama yöntemi olan; çocukların sosyalleşmesini, hayal ve düşünce dünyasını geliştiren, geleneksel kültür kodlarımızı aktaran ve onları eğiten ‘orta oyunu’ kullanarak *grupla bir işi yürütme becerileri* geliştirmek için bir etkinlik tasarlamıştır. Kıbrıs Türk masallarından *Değirmencik* masalı seçilerek planlanan etkinlikle, öğrencilerin grup içerisinde etkileşimde ve iletişimde bulunacakları, arkadaşları ile iş paylaşımı yapacakları bunun yanı sıra kendilerine ve arkadaşlarına olan güvenlerinin artacağı amaçlanmıştır. Öğretmen adayları Kıbrıs Türk masalları farklı etkinliklerle desteklendiğinde çocukların sosyal becerilerini geliştirdiğini planlamış oldukları etkinliklerle ortaya koymuştur. Drama, oyun, hikâyeleştirme gibi sosyal gelişimi destekleyen etkinlikler olduğunu ifade eden çalışmalar literatürde yer almaktadır (Pekdoğan, 2016, s. 386).

Türkçe ve sınıf öğretmeni adaylarının Kıbrıs Türk masallarına ilişkin yaklaşımlarını ve sosyal beceri öğretiminde Kıbrıs Türk masallarının kullanımına ilişkin görüşlerinin değerlendirildiği bu araştırma sonuçlarından ortaya çıkabilecek ve gerek alanda çalışan kişilere gerek ise araştırmacılara yönelik yapılabilecek öneriler aşağıdaki gibi listelenebilir.

- Eğitim fakültesi öğretmen adaylarına özellikle sınıf öğretmeni adaylarına lisans eğitimlerinde genelde masalların özelde Kıbrıs Türk masallarının daha etkili ve işlevsel kullanabilmeleri için çocuk edebiyatı dersi dışında, uygulamalı masal dersi programa konulmalıdır.

- Öğretmenlik uygulaması derslerinde, dersi yürüten öğretim üyesinin Kıbrıs Türk masallarının sosyal beceri öğretimine katkı koyacağı konusunda öğretmen adaylarını yönlendirmesi tavsiye edilir.
- Eğitim fakültelerinde branş farkı gözetmeksizin öğretmen adaylarını sosyal beceri öğretiminde daha etkin ve donanımlı yapmak adına lisans programlarında yer alan sosyal beceri öğretimi dersinin tüm öğretmen adayları tarafından alınması hususunda daha dikkatli davranılması önerilmektedir.
- Ayrıca sosyal beceri öğretiminde Kıbrıs Türk masallarının kullanılması ile ilgili etkinlikler özellikle masallarla en yakın bağ kurabilecek okulöncesi, sınıf ve Türkçe öğretmeni adaylarına yönelik düzenlenmelidir.
- Bu çalışmanın eğitim fakültesinde yer alan farklı bölüm öğretmen adayları ile de yapılması ilerde bu konuda çalışmak isteyen araştırmacılara önerilmektedir.
- Bunun dışında sosyal beceri öğretiminde Kıbrıs Türk masallarının kullanılması ile ilgili nitel çalışmaların yanı sıra deneysel çalışmaların da yapılması bu konudaki alanyazınına anlamlı katkıları olacağı düşünülmektedir.

Etik Kurul İzni

Bu çalışma için etik kurul izni Girne Amerikan Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Kurulu'nun 28/03/2022 tarih ve 5/22-102 numaralı kararı ile alınmıştır.

Katkı Oranı Beyanı

Yazarlar makaleye eşit oranda katkı sağlamış olduklarını beyan eder.

Çıkar Çatışması Beyanı

Makale yazarları aralarında herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

Destek ve Teşekkür Beyanı (İsteğe Bağlı)

Makaleyi önemli ölçüde geliştiren yorumları için Editör ve üç anonim hakeme teşekkür ederiz.

Kaynakça

- Afzalkhani, M. (2022). The comparison between tow methods of playing and storytelling in pre-school children self-help and social skills. *Educational Researches*, 17(69). https://edu.bojnourd.iau.ir/article_686645.html?lang=en
- Alptekin, A. B., & Sakaoğlu, S. (1985). *Kıbrıs Türk masalları, folklor ve etnografya araştırmaları*. Anadolu Sanayi.
- Arıcı, A. F., & Bayındır, N. (2015). Masalların öğretim aracı olarak kullanılması üzerine bir araştırma. *Journal of Language and Literature Education*, 15, 106-119.
- Aydın, M. Z., & Gürler, Ş.A. (2012). *Okulda değerler eğitimi*. Nobel Yayıncılık.
- Aksoy, P. (2020). The challenging behaviors faced by the preschool teachers in their classrooms, and the strategies and discipline approaches used against these behaviors: the sample of United States. *Participatory Educational Research*, 7(3), 79-104. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1269239.pdf>
- Aksoy, P. (2021). Okul öncesi öğretmenleriyle yapılan görüşmelere göre okul öncesi dönemde sosyal becerilere ilişkin çok yönlü bir değerlendirme. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(1), 386-411. 10.24315/tred.749188
- Bacanlı, H. (1999). *Sosyal beceri eğitimi*. Nobel Yayıncılık.
- Batur, Z., & Alkan, H. A. (2020). Masalların dil becerilerinin geliştirilmesine katkısı: öğretmen adayları örneği. *Folklor/Edebiyat*, 26(103), 509-526.
- Cihangir, Y. (2013). Tekerlemeli ve sözlü oyunların KKTC'deki okul öncesi çocukların Türkçe dil becerilerine kazanımları. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, Kıbrıs Özel Sayısı I, 1, 175-183.
- Çakır, R. (2020). Kıbrıs masallarında yer alan geleneksel değerlerin ward bağlantı yöntemiyle sınıflandırılması ve incelenmesi. *Uluslararası Türk Kültür ve Sanatı Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Ankara, 490-518.
- Çakır, R. (2022). Kıbrıs ve Elazığ Masallarında yer alan toplumsal ve bilimsel değerlerin ward bağlantı yöntemiyle değerler eğitimi açısından incelenmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 19, 411-432. DOI: 10.46778/goputeb.
- Çevik, A., & Müldür, M. (2019). Sınıf öğretmeni adaylarının çocuk edebiyatı farkındalığı. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(72), 1942-1956. 10.17755/esosder.564082
- Çiftçi, İ., & Sucuoğlu, B. (2012). *Bilişsel süreç yaklaşımıyla sosyal beceri eğitimi*. Kök Yayıncılık.
- Çobanoğlu, Ö. (2000). *Aşık tarzı edebiyat geleneği ve destan türü*. Akçağ Yayınları.
- Çubukçu, Z., & Gültekin, M. (2006). İlköğretimde öğrencilere kazandırılması gereken sosyal beceriler. *Bilig*, 37, 155-174.
- Dereli, E. (2008). *Çocuklar için sosyal beceri eğitim programının 6 yaş çocukların sosyal problem çözme becerilerine etkisi*. (Yayınlanmamış doktora tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Elliott, S. N., & Busse, R.T. (1991). Social skills assessment and intervention with children and adolescents. *School Psychology International*, 12, 63- 83.
- Elliott, S. N., & Gresham, F. M. (1987). Children's social skills: Assessment and classification practices. *Journal of Counseling & Development*, 66(2), 96-99.
- Enginün, İ. (1987). Çocuk edebiyatına toplu bir bakış. *Türk Dili Dergisi*, Çocuk Edebiyatı Özel Sayısı. TDK Yayınları.

- Gökdemir, G. (2008). *Kıbrıs Türk kültüründe masal geleneği*. (Yayınlanmamış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gökçeoğlu, M. (2005). *Toplu Masallar I-II*. Özyay Matbaası.
- Gülay, H., & Akman, B. (2009). *Okul öncesi dönemde sosyal beceriler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Hasanzadeh Vayaie, H., & Navaie, S. (2020). The effectiveness of storytelling on social skills development of elementary secondary boy students. *Pouyesh in Humanities Education*, 6(21), 61-72. http://humanities.cfu.ac.ir/article_1436.html?lang=en
- Ilıcak, N. G., & Bal, F. (2019). Masal terapinin anaokulu öğrencilerinin sosyal iletişim becerileri üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 517-533. <https://dergipark.org.tr/en/pub/asead/issue/44114/537610>
- İslamoğlu, M., & Öznur, Ş. (2007). *Karşılaştırmalı Kıbrıs Türk ve Rum masalları*. Ateş Matbaacılık.
- Konedralı, G. (1996). *Kıbrıs Türk halk edebiyatından derlenen bir masalın kişilerarası iletişim çatışmaları açısından analizi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Konedralı, G., Güneyle, A., & Ummanel, A. (2007). Kıbrıs masallarının eğitsel özelliklerine genel bir bakış. S. Sever (Ed.), *II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu Bildiri Kitabı* (pp. 545-551). Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Karadağ, M. (1999). *Türk halk edebiyatı anlatı türleri*. Ürün Yayıncılık.
- Kaya, T. (2000). Kıbrıs Türk çocuk edebiyatında Ayşen Dağlı'nın masalları. *III. Uluslararası Kıbrıs Araştırmaları Kongresi Bildiri Kitabı*, Cilt 2, (pp.339-351) DAÜ Basımevi.
- Marzuki, I. (2020). Fairy tale development of creativity skills basic schools students. *Journal of Social Science Studies*, 7(1), 28-36.
- Miles, M. B., & Huberman, M. A. (1994). *Qualitative data analysis: A sourcebook of new methods*. SAGE Publication.
- Nuhoğlu, M. M. (2005). Masallar üzerinde çoklu zekâ ve yapısalcılık denemesi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(19), 187-205.
- Öznur, Ş. (2002). *Masal metinleri, akıldane, ahdımamun olsun, gülbalım, halkbilimi*. Halk Sanatları Vakfı.
- Pekdoğan, S. (2016). Hikâye Temelli Sosyal Beceri Eğitim Programının 5-6 yaş çocukların sosyal becerilerinin gelişimine etkisinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 41, 305-318.
- Sakaoğlu, S. (1983). *Kıbrıs Türk masalları*. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Sakaoğlu, S. (2002). *Gümüşhane ve Bayburt masalları*. Akçağ Yayınları.
- Saraçoğlu, E. (2004). *Türk ağız*. Ateş Matbaacılık.
- Şahin, M. (2011). Masalların çocuk gelişimine etkilerinin öğretmen görüşleri açısından incelenmesi. *Milli Folklor Dergisi*, 12(89), 208- 219.
- Tekindal, M. & Uğuz Arsu, Ş. (2020). Nitel araştırma yöntemi olarak fenomenolojik yaklaşımın kapsamı ve sürecine yönelik bir derleme. *Ufkun Ötesi Bilim Dergisi*, 20(1), 153-172. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/uobild/issue/58856/813813>
- Temizyürek, F., & Vargelen, A. G. H. (2016). Türkçe öğretmeni adaylarının masal farkındalığı ve bu farkındalığın kültürel değerlerin aktarılmasındaki önemi. *Journal of Research in Education and Teaching*, 5, 60- 70.
- Urcia, I. A. (2021). Comparisons of adaptations in grounded theory and phenomenology: selecting the

specific qualitative research methodology. *International Journal of Qualitative Methods*, 20, <https://doi.org/10.1177/16094069211045474>

Yalçın, A., & Gıyasettin, A. (2003). *Çocuk edebiyatı*. Akçağ Yayınları.

Yeniasır, M., & Gökbulut, B. (2017). Eğitimsel açıdan Uygur ve Kıbrıs Türk masal kahramanları bağlamında iletilen olumsuz mesajlar. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Dergisi (SEFAD)*, 38, 307-324. DOI Number: <http://dx.doi.org/10.21497/sefad.377331>

Yeniasır, M., Gökbulut, B., & Kaya, T. (2021). Anadolu ve Kıbrıs Türk halk masallarında yer alan kültürel unsurlar üzerine bir karşılaştırma. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 52, 81-113. DOI: 10.21563/sutad.986484

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (9. Baskı). Seçkin Yayıncılık.

Yorgancıoğlu, O. M. (1998). *Masallar/ Kıbrıs Türk folklorunda derlemeler*. Arif Basımevi.

Wening, L., Rahmanto, A., & Satyawan, A. (2022). Digital storytelling in building emotional literacy and social skills in early childhood. *International Journal of Multicultural and Multireligious Understanding*, 9(2), 554-561.

